

พระราชบัญญัติ

การเกณฑ์ช่วยราชการทหาร

พ.ศ. ๒๕๓๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

เป็นปีที่ ๔๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราช
โองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเกณฑ์พลเมือง
อุดหนุนราชการทหารในเวลาปกติหรือเวลาสงคราม และในเวลาที่ได้
ประกาศใช้กฎอัยการศึก

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำ
แนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๒

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๑๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๐

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการเกณฑ์
ช่วยราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๓๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเกณฑ์พลเมืองอุดหนุน
ราชการทหารในเวลาปกติหรือเวลาสงคราม และในเวลาที่ได้ประกาศใช้
กฎอัยการศึก พระพุทธศักราช ๒๔๖๔

บรรดาบทกฎหมาย กฎ ข้อบังคับอื่นที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราช
บัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราช
บัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การเกณฑ์ในเวลาปกติ” หมายความว่า การเกณฑ์
ช่วยราชการทหารสำหรับหน่วยทหารที่ออกฝึกราชการสนามเฉพาะเมื่อ
ไม่สามารถหรือไม่มีเวลาพอที่จะจัดหาทรัพย์สินเพื่อใช้ในราชการทหารได้
ตามปกติ

“การเกณฑ์ในเวลาไม่ปกติ” หมายความว่า การเกณฑ์
ช่วยราชการทหารในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการรบหรือการ
สงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศ
ใช้กฎอัยการศึก

“ใบเรียกเกณฑ์” หมายความว่า หนังสือสั่งเกณฑ์ซึ่ง
เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๑ ผู้รับมอบอำนาจตาม

มาตรา ๑๘ หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้ชำนาญตามมาตรา ๔๗ (๒) ออกไป
ถึงเจ้าพนักงานปกครองท้องที่

“หมายเกณฑ์” หมายความว่า หนังสือสั่งเกณฑ์ซึ่ง
เจ้าพนักงานปกครองท้องที่ออกไปถึงผู้ถูกเกณฑ์แรงงาน หรือเจ้าของหรือ
ผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์

“ใบรับ” หมายความว่า หนังสือซึ่งแสดงว่าเจ้าหน้าที่
ฝ่ายทหารหรือเจ้าพนักงานปกครองท้องที่ได้รับหรือได้ค้นทรัพย์สินที่ถูก
เกณฑ์นั้นแล้ว

“พักรแรม” หมายความว่า การทหารและบุคคลที่อยู่ใน
ในความควบคุมหรือปกครองของทหาร ตลอดจนถึง ยานพาหนะ และ
สิ่งของเครื่องใช้ซึ่งทหารนำมา ได้เข้าอาศัยในสถานที่เรียกเกณฑ์

“ยานพาหนะ” หมายความว่า ยานพาหนะทุกชนิด
ซึ่งสามารถบรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของและเคลื่อนที่ได้ทั้งบนบก ในน้ำ
หรือในอากาศ ไม่ว่าจะเคลื่อนไปได้ด้วยแรงคน สัตว์ เครื่องยนต์ หรือ
พลังงานอื่นใด

“เจ้าพนักงานปกครองท้องที่” หมายความว่า ผู้ว่า
ราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดเมืองพัทยา นายอำเภอ
ผู้อำนวยการเขต ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ และผู้ดำรง
ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ทำนองเดียวกับผู้ดำรง
ตำแหน่งดังกล่าว

“เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารที่ได้รับคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัติ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงร่วมกันเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ เมื่อมีการเกณฑ์ช่วยราชการทหารแล้ว เจ้าพนักงานปกครองท้องที่ที่ได้รับใบเรียกเกณฑ์ หรือบุคคลที่ได้รับหมายเกณฑ์ต้องปฏิบัติตามทันที

มาตรา ๗ ในเดือนมกราคมของทุกปี ให้ปลัดเมืองพัทยา นายอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่อย่างอื่น ซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ทำนองเดียวกับนายอำเภอ ทำบัญชีส่งไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมหรือส่วนราชการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนด

บัญชีดังกล่าวให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งมีรายการดังนี้

- (๑) สถานที่สำหรับใช้พักผ่อน หรือสร้างที่พักแรม
- (๒) ยานพาหนะ เส้นทางคมนาคม สถานพยาบาล ประชากร สาธารณูปโภค ผลิตภัณฑ์ทางกลกรรม ปศุสัตว์ และสัตว์พาหนะ
- (๓) สถานที่เก็บรักษาหรือจำหน่ายเชื้อเพลิง น้ำมัน เชื้อเพลิง สิ่งหล่อนลิน หรือก๊าซ
- (๔) อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิด
- (๕) เครื่องมือสื่อสารและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์
- (๖) โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน
- (๗) สถานที่จำหน่ายอุปกรณ์และอะไหล่สำหรับ ยานพาหนะ เครื่องมือสื่อสาร หรือเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์
- (๘) เครื่องกล เครื่องมือ เครื่องใช้ และสิ่งอื่นที่ใช้ สำหรับการสร้าง ซ่อมแซม หรือบำรุงรักษาเส้นทางคมนาคม
- (๙) สิ่งอื่นตามที่ทางราชการทหารกำหนด

มาตรา ๘ เมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเห็นเป็นการสมควร อาจสำรวจ รายการในบัญชีตามมาตรา ๗ ได้ ในการนี้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ทรัพย์สินต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าหน้าที่ ฝ่ายทหาร ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๗ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้มีอำนาจตาม มาตรา ๔๑ (๒) เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารและเจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่นเป็น เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๒

การเกณฑ์ในเวลาปกติ

ส่วนที่ ๑

ขอบเขตการเกณฑ์

มาตรา ๑๐ การเกณฑ์ในเวลาปกติกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นการ
เกณฑ์เพื่อการฝึกราชการสนามที่จำต้องมีพลเรือนเข้าร่วมในการฝึกนั้น

มาตรา ๑๑ การเกณฑ์ตามมาตรา ๑๐ อาจเกณฑ์ทรัพย์สินได้
ดังต่อไปนี้

- (๑) สถานที่สำหรับใช้พักผ่อนหรือสร้างที่พักแรม
- (๒) เชื้อเพลิง น้ำมันเชื้อเพลิง สิ่งหล่อลื่น และก๊าซ
- (๓) ยานพาหนะพร้อมด้วยอุปกรณ์และเครื่องมือ
เครื่องใช้สำหรับการซ่อมบำรุงยานพาหนะนั้น
- (๔) สัตว์พาหนะพร้อมด้วยเครื่องผูกเทียมและ
เครื่องใช้สำหรับสัตว์พาหนะนั้น

มาตรา ๑๒ การเกณฑ์รถไฟ เรือ หรืออากาศยาน เจ้าหน้าที่
ฝ่ายทหารอาจเข้าครอบครองและใช้สิ่งอำนวยความสะดวก พัสตุและสิ่ง
อื่นอันจำเป็นสำหรับการใช้รถไฟ เรือ หรืออากาศยานทั้งหมด หรือบาง
ส่วนแล้วแต่จะเห็นสมควร

มาตรา ๑๓ ทรัพย์สินดังต่อไปนี้ได้รับยกเว้นจากการเกณฑ์ใน
เวลาปกติ

- (๑) ยานพาหนะที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองได้รับ เอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต
- (๒) ยานพาหนะและสัตว์พาหนะที่ใช้เกี่ยวกับการ ไปรษณีย์โทรเลข
- (๓) ยานพาหนะโดยสารที่ใช้ทำการตามกำหนดวัน เวลาและเส้นทางตามปกติ
- (๔) ม้าพันธุ์และโคพันธุ์ที่จำเป็นสำหรับใช้ในการ ผสมพันธุ์

ให้เจ้าพนักงานปกครองท้องที่ที่ได้รับใบเรียกเกณฑ์เป็นผู้ออก หนังสือยกเว้นสำหรับทรัพย์สินตาม (๒) (๓) และ (๔) ให้ไว้แก่เจ้าของ หรือผู้ครอบครอง ในหนังสือยกเว้นนั้นให้แจ้งเหตุยกเว้นไว้ด้วย

หนังสือยกเว้น ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔ สถานที่ดังต่อไปนี้ได้รับยกเว้นจากการเกณฑ์ในเวลา ปกติ

- (๑) สถานข้าราชการ
- (๒) สถานทูต สถานกงสุล หรือสถานที่ทำการของ องค์การระหว่างประเทศหรือสถานที่ทำการอื่นที่เป็นของรัฐบาลต่างประเทศ
- (๓) ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข
- (๔) สถานพยาบาล และสถานที่ที่ใช้สำหรับ สงเคราะห์เด็กกำพร้าหรือคนพิการ

(๕) สถานศึกษาที่ได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย

(๖) สถานท่อนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ การเกณฑ์ทรัพย์สินตามมาตรา ๑๑ (๒) จะต้อง
เหลือไว้สำหรับเจ้าของ หรือผู้ครอบครองบริโภคไม่น้อยกว่าสัปดาห์ หรือ
ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองเป็นผู้ทำการค้าให้เหลือไว้ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
ของปริมาณที่มีอยู่ในวันที่มีการเกณฑ์

ส่วนที่ ๒

วิธีดำเนินการ

มาตรา ๑๖ การเกณฑ์ในเวลาปกติ ถ้าจะกระทำในท้องที่ใด
เมื่อใด ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงกลาโหมมอบหมายเป็นหนังสือเป็นผู้ประกาศ และมีหนังสือ
แจ้งไปยังเจ้าพนักงานปกครองท้องที่ในท้องที่นั้น และรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยเพื่อทราบ

มาตรา ๑๗ เมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๖ แล้ว เจ้าหน้า
ที่ฝ่ายทหารผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้มีอำนาจออกใบเรียกเกณฑ์

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

(๒) ผู้บัญชาการทหารสูงสุด

(๓) ผู้บัญชาการทหารบก

(๔) ผู้บัญชาการทหารเรือ

(๕) ผู้บัญชาการทหารอากาศ

(๖) แม่ทัพภาค

ใบเรียกเกณฑ์ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘ เจ้าหน้าทัฝ่ายทหารผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๗ อาจมอบอำนาจออกใบเรียกเกณฑ์ โดยทำเป็นหนังสือให้แก่นายทหารชั้นรองลงมาได้ และผู้รับมอบอำนาจต้องระบุในใบเรียกเกณฑ์ให้ชัดเจนว่าได้รับมอบอำนาจจากผู้ใด

มาตรา ๑๙ ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารส่งใบเรียกเกณฑ์แก่เจ้าพนักงานปกครองท้องที่ในท้องที่ที่มีทรัพย์สินที่จะเกณฑ์ก่อนกำหนดเกณฑ์ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน หากเป็นกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วนจะส่งใบเรียกเกณฑ์ทันทีก็ได้

มาตรา ๒๐ เมื่อเจ้าพนักงานปกครองท้องที่ตามมาตรา ๑๘ ได้รับใบเรียกเกณฑ์แล้วให้ออกหมายเกณฑ์ไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์โดยเร็ว

หมายเกณฑ์ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๑ เมื่อกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วน เจ้าหน้าทัฝ่ายทหารผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๗ อาจเรียกเกณฑ์โดยทางวาจา หรือโดยเครื่องมือสื่อสารได้ และให้เจ้าพนักงานปกครองท้องที่ตามมาตรา ๑๘ ออกหมายเกณฑ์หรือดำเนินการเกณฑ์โดยทางวาจา หรือโดยเครื่องมือสื่อสารทันทีโดยให้ถือว่าได้รับใบเรียกเกณฑ์แล้วนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้มีอำนาจ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๐

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๗๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๐

เมื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินได้รับทราบการเกณฑ์จากเจ้าพนักงานปกครองท้องที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าได้รับหมายเกณฑ์จากเจ้าพนักงานปกครองท้องที่แล้ว

การเกณฑ์โดยทางวาจาหรือโดยเครื่องมือสื่อสาร จะต้องออกใบเรียกเกณฑ์หมายเกณฑ์ หรือเอกสารอื่นส่งตามไปภายในสามวันนับแต่วันเรียกเกณฑ์

มาตรา ๒๒ ในการเกณฑ์ทรัพย์สินตามมาตรา ๑๑ เจ้าหน้าที่ย้ายทหารผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๗ อาจขอให้เจ้าพนักงานปกครองท้องที่พิมพ์สินที่จะเกณฑ์ตรวจสอบว่ามีทรัพย์สินใดที่จะให้เกณฑ์ได้บ้าง

มาตรา ๒๓ การเกณฑ์สถานที่สำหรับใช้พักแรมหรือสร้างที่พักแรมตามมาตรา ๑๑ (๑) เจ้าหน้าที่ย้ายทหารต้องแจ้งไปยังเจ้าพนักงานปกครองท้องที่ที่ได้รับใบเรียกเกณฑ์ให้ทราบกำหนดวันและเวลาอันแน่นอนที่จะใช้หรือสร้างที่พักแรมโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้

มาตรา ๒๔ เมื่อเจ้าพนักงานปกครองท้องที่ตามมาตรา ๒๓ ได้รับใบเรียกเกณฑ์สถานที่สำหรับใช้พักแรม หรือสร้างที่พักแรมตามมาตรา ๑๑ (๑) แล้ว ให้ออกหมายเกณฑ์ไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองพื้นที่ และเมื่อถึงกำหนดวันและเวลาในหมายเกณฑ์ให้ไปตรวจสอบและอำนวยความสะดวกร่วมกับเจ้าหน้าที่ย้ายทหาร

การออกหมายเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง ห้ามเกณฑ์ส่วนหนึ่งส่วนใดของเคหสถานที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองจำเป็นต้องใช้อาศัยอยู่กินหลับนอน

มาตรา ๒๕ เมื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินได้รับหมาย
เกณฑ์แล้ว ต้องนำทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์ไปส่งตามกำหนดวัน เวลา และ
สถานที่ในหมายเกณฑ์ ถ้าต้องเสียค่าใช้จ่ายในการนำไปส่ง ให้เจ้าของ
หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์ออกค่าใช้จ่ายไปก่อนแล้วขอรับคืน
จากเจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่นที่ออกหมายเกณฑ์ แต่ถ้าเจ้าของหรือ
ผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์ไม่มีเงินเป็นค่าใช้จ่าย ให้แจ้งเจ้าพนักงาน
ปกครองท้องถิ่นดังกล่าวเพื่อขอรับเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายนั้นและเมื่อได้รับ
แจ้งแล้วให้รีบจ่ายเงินให้

เงินค่าใช้จ่ายที่เจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่นต้องจ่ายตามวรรคหนึ่ง
ให้ขอรับคืนจากเจ้าหน้าตฝ่ายทหาร

มาตรา ๒๖ ให้เจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่นที่ออกหมายเกณฑ์จัด
ให้มีการตรวจสอบและควบคุมการส่งมอบทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์ให้เจ้าหน้าที่
ฝ่ายทหารตามกำหนดวัน เวลา และสถานที่ ในหมายเกณฑ์

มาตรา ๒๗ ถ้าในขณะที่เรียกเกณฑ์ ไม่มีทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์
หรือมีแต่ไม่เพียงพอกับจำนวนที่เรียกเกณฑ์ในท้องถิ่นใด ให้เจ้าพนักงาน
ปกครองท้องถิ่นที่ออกหมายเกณฑ์แจ้งให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้มอานาตาม
มาตรา ๑๗ ทราบโดยเร็ว

มาตรา ๒๘ การเกณฑ์ทรัพย์สินนั้น ถ้าไม่พบเจ้าของหรือผู้
ครอบครองให้เจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่นที่ออกหมายเกณฑ์เรียกบุคคลที่
เกี่ยวข้องกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้ปฏิบัติตามหมายเกณฑ์นั้นแทน

ในกรณีที่ไม่มีบุคคลที่เกี่ยวข้องดังกล่าว เจ้าพนักงานปกครอง
ท้องที่ตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจปฏิบัติการตามหมายเหตุนั้น โดยให้
กระทำต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งเจ้าพนักงานปกครองท้องที่นั้น
ได้ร้องขอมาเป็นพยาน

มาตรา ๒๕ ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์
แต่ไม่สามารถส่งมอบทรัพย์สินนั้นได้ตามกำหนดวัน เวลา และสถานที่
ในหมายเหตุ ต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานปกครองท้องที่ที่ออกหมายเหตุ
ทราบทันที และให้เจ้าพนักงานปกครองท้องที่นั้นแจ้งให้เจ้าหน้าที่ฝ่าย
ทหารทราบ ถ้าเป็นกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วนที่จะต้องเกณฑ์ทรัพย์สินนั้น
ให้เจ้าพนักงานปกครองท้องที่ที่ออกหมายเหตุจัดหาทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์
หรือที่ใช่แทนกันได้ส่งมอบแทนโดยเร็ว และอาจคิดค่าใช้จ่ายในการ
ส่งมอบแทนจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์ได้

มาตรา ๓๐ เจ้าพนักงานปกครองท้องที่ที่ออกหมายเหตุต้อง
มอบใบรับแสดงทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์ และระบุว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครอง
ทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์ได้ปฏิบัติตามหมายเหตุแล้ว ให้ไว้แก่เจ้าของหรือผู้
ครอบครองขณะรับเอาทรัพย์สินนั้น ใบรับสำหรับการเกณฑ์สถานที่
สำหรับใช้พักแรมหรือสร้างที่พักแรมตามมาตรา ๑๑ (๑) ให้มอบในขณะ
ทหารออกจากที่นั้น

มาตรา ๓๑ ทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์มานานเมื่อหมดความจำเป็นที่จะ
ใช้ในราชการทหารให้คืนแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองตามกำหนดวัน เวลา
และสถานที่ ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจะได้ประกาศให้ทราบ เมื่อเจ้าของ

หรือผู้ครอบครองได้รับทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์แล้ว ให้ทำใบรับแสดง
ทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์ และระบุว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้รับทรัพย์สิน
ที่ถูกเกณฑ์คืนไปแล้ว ให้ไว้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารหรือเจ้าพนักงาน
ปกครองท้องที่ที่ออกหมายเกณฑ์

มาตรา ๓๒ ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๑
มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับโดยทั่วไปซึ่งการเกณฑ์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ส่วนที่ ๓

ค่าทดแทนและค่าเสียหาย

มาตรา ๓๓ การเกณฑ์ช่วยราชการทหารก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้อง
ค่าทดแทน หรือค่าเสียหายได้ เว้นแต่ที่จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นใน
พระราชบัญญัติ

มาตรา ๓๔ ให้เจ้าพนักงานปกครองท้องที่ที่ออกหมายเกณฑ์เป็น
ผู้กำหนดค่าทดแทนทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์แล้วแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของ
หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินนั้นมารับค่าทดแทน

การกำหนดค่าทดแทนให้คำนึงถึงราคาหรือค่าเช่าปานกลางในท้องที่
ที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการนำส่งทรัพย์สินนั้นเป็นหลัก
เว้นแต่ค่าเช่ายานพาหนะให้ถือตามอัตราที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

มาตรา ๓๕ ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินไม่พอใจจำนวน
ค่าทดแทนที่เจ้าพนักงานปกครองท้องที่ที่ออกหมายเกณฑ์กำหนด ให้ยื่น

คำคัดค้านเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่นภายในสามสัปดาห์นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งให้มารับค่าทดแทน และให้เจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่นส่งคำคัดค้านไปยังเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารโดยเร็ว

เมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้รับคำคัดค้านแล้วให้เสนอคำคัดค้านต่อเจ้าพนักงานทหารผู้ชำนาญการตามมาตรา ๑๗ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำคัดค้าน ในกรณีให้เจ้าพนักงานทหารผู้ชำนาญการตามมาตรา ๑๗ แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาค่าทดแทนและส่งคำสั่งแต่งตั้ง พร้อมทั้งคำคัดค้าน ไปยังประธานกรรมการภายในสัปดาห์วันนับแต่วันที่รับคำคัดค้านจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร

คณะกรรมการตามวรรคสองประกอบด้วยนายทหารสัญญาบัตรสองคนและเจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่นในท้องที่ออกหมายเกณฑ์หนึ่งคน โดยให้นายทหารสัญญาบัตรคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการและต้องพิจารณาและวินิจฉัยให้เสร็จสิ้นภายในสามสัปดาห์นับแต่วันที่ประธานกรรมการได้ทราบการแต่งตั้ง ในการนี้ผู้ยื่นคำคัดค้านจะนำพยานหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดงด้วยก็ได้

ให้ประธานกรรมการแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการไปยังเจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่นที่ออกหมายเกณฑ์ และผู้ยื่นคำคัดค้านโดยเร็ว

มาตรา ๓๖ ให้เจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่นในท้องที่ที่ออกหมายเกณฑ์ เป็นผู้จ่ายค่าทดแทนการเกณฑ์ทรัพย์สินตามจำนวนที่เจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่นกำหนดตามมาตรา ๓๔ หรือที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๕ โดยให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองนำไปรับมาแสดง

ในกรณีที่ใบรับสูญหายหรือไม่สามารถนำมาแสดงได้ ให้นำหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแสดงแทน

การจ่ายค่าทดแทนให้กระทำให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินนำใบรับหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแสดง แล้วแต่กรณี

เมื่อได้จ่ายค่าทดแทนแล้ว ให้เจ้าพนักงานปกครองท้องที่ตามวรรคหนึ่งรวบรวมและส่งใบรับหรือหลักฐานแสดงการรับให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเป็นคราว ๆ แต่ไม่เกินเดือนละสองครั้งและให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจ่ายเงินคืนให้โดยเร็ว

มาตรา ๓๑ ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์ประสงค์จะเรียกค่าเสียหาย ให้ยื่นคำร้องต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร หรือเจ้าพนักงานปกครองท้องที่ที่ออกหมายเกณฑ์ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้ส่งคืนทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์

ในกรณียื่นต่อเจ้าพนักงานปกครองท้องที่ ให้เจ้าพนักงานปกครองท้องที่ส่งคำร้องให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารโดยเร็ว

เมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้รับคำร้องแล้ว ให้สอบสวนความเสียหายให้แน่ชัดโดยมิชักช้า และมีหนังสือแจ้งผลการสอบสวนหรือจำนวนค่าเสียหายไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สอบสวนเสร็จ

มาตรา ๓๒ ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินไม่พอใจผลการสอบสวนหรือจำนวนค่าเสียหายตามมาตรา ๓๑ วรรคสาม ให้ยื่น

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๗๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๐

คำคัดค้านเป็นหนังสือต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารภายในสามสิบวันนับแต่วันที่
ได้รับหนังสือแจ้ง

เมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้รับคำคัดค้านแล้วให้เสนอคำคัดค้านต่อ
เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๗ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่
ได้รับคำคัดค้าน ในกรณีให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๗
แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาค่าเสียหายและสั่งคำสั่งแต่งตั้ง พร้อม
ทั้งคำคัดค้านไปยังประธานกรรมการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำ
คัดค้านจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร

คณะกรรมการตามวรรคสองประกอบด้วยนายทหารสัญญาบัตร
สองคน และเจ้าพนักงานปกครองท้องที่ในท้องที่ออกหมายเกณฑ์หนึ่ง
คน โดยให้นายทหารสัญญาบัตรคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ และต้อง
พิจารณาและวินิจฉัยให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ประธาน
กรรมการได้ทราบการแต่งตั้ง ในการนี้ผู้ยื่นคำคัดค้านจะนำพยาน
หลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดงด้วยก็ได้

ให้ประธานกรรมการแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการไปยัง
เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารและผู้ยื่นคำคัดค้านโดยเร็ว

มาตรา ๓๕ ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจ่ายค่าเสียหายตามจำนวนที่
เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารกำหนดตามมาตรา ๓๑ หรือที่คณะกรรมการกำหนด
ตามมาตรา ๓๔ ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร หรือ
ประธานกรรมการ แล้วแต่กรณี มีหนังสือแจ้งจำนวนค่าเสียหายไปยัง
เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สิน

มาตรา ๔๐ ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตามมาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๘ ให้ฟ้องต่อศาลได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัยนั้น

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่มีการจ่ายค่าทดแทนหรือค่าเสียหายไม่เป็นไปภายในเวลาที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์ฟ้องต่อศาลได้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดนั้น

หมวด ๓

การเกณฑ์ในเวลาไม่ปกติ

มาตรา ๔๒ การเกณฑ์ในเวลาไม่ปกติ ให้กระทำได้

(๑) ในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการรบหรือการสงครามนับแต่เวลาที่ได้มีคำสั่งให้ทหารเตรียมเข้าทำการรบหรือนับแต่เวลาที่ได้ประกาศสงคราม แล้วแต่กรณี และให้ใช้พระราชอาณาจักร

(๒) ในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนับแต่วันเวลาและในเขตที่ได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

(๓) ในระหว่างเวลาที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก นับแต่วันเวลาและในเขตที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก

มาตรา ๔๓ การเกณฑ์ในเวลาไม่ปกติอาจเกณฑ์ทรัพย์สินและแรงงานได้ดังต่อไปนี้

(๑) ทรัพย์สินตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒
(๒) อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด และ
ไพโรเทคนิค

(๓) เครื่องมือสื่อสารและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์
ตลอดจนอะไหล่และอุปกรณ์ของเครื่องมือดังกล่าว

(๔) เครื่องกล เครื่องมือ เครื่องใช้และสิ่งอื่นที่ใช้
สำหรับการสร้าง ซ่อมแซมหรือบำรุงรักษาเส้นทางคมนาคมและยาน
พาหนะเพื่อกิจการของทางราชการทหาร

(๕) สิ่งต่าง ๆ ที่มีไว้เพื่อใช้หรือเพื่อประโยชน์
สำหรับจัดที่พักแรมหรือโรงพยาบาล

(๖) เสบียงอาหารสำหรับคนหรือสัตว์

(๗) คนงาน คนนำทาง คนเดินข่าวสาร ล่าม หรือ
ผู้ที่จะเป็นประโยชน์แก่กิจการของทางราชการทหาร

(๘) แรงงานและทรัพย์สินอื่นที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร
เห็นว่าเป็นประโยชน์และจำเป็นแก่กิจการของทางราชการทหาร

มาตรา ๔๔ เมื่อต้องการเกณฑ์แรงงาน ให้เจ้าพนักงานปกครอง
ท้องที่ที่ได้รับใบเรียกเกณฑ์ออกหมายเกณฑ์ไปยังบุคคลที่เหมาะสมแก่งาน
นั้นเป็นการเฉพาะตัว หรือจะออกหมายเกณฑ์ไปยังพลเมืองทั้งหมดหรือ
บางส่วนในท้องที่นั้นเขตอำนาจก็ได้แล้วแต่จะเห็นสมควร

มาตรา ๔๕ ผู้ถูกเกณฑ์แรงงานให้ไปพบเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร ณ
สถานที่ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารกำหนด และให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเล็งดู
และให้การรักษาพยาบาลตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

มาตรา ๔๖ โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน อาจถูกเกณฑ์ได้เฉพาะในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการรบหรือการสงคราม และเพื่อให้ได้ผลตามที่เกณฑ์นั้น อาจจัดให้อยู่ในความอำนวยการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้ แต่มิให้ใช้โรงงานนั้นกระทำการอื่น นอกจากที่ได้กระทำอยู่เป็นปกติ เว้นแต่จะได้รับคำสั่งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

มาตรา ๔๗ นับแต่วันเวลาที่ได้มีคำสั่งหรือประกาศตามมาตรา ๔๒ และได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๖ แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้ออกไปเรียกเกณฑ์แล้วส่งตรงไปยังเจ้าพนักงานปกครองท้องที่ได้นั้น

(๑) เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๑

(๒) นายทหารซึ่งมีตำแหน่งบังคับบัญชาทหารสูงสุด ทหารชั้น และกำลังในบังคับบัญชาตั้งแต่หนึ่งกองพันหรือเทียบเท่าขึ้นไป เมื่อนำทหารเข้าทำการรบหรือเข้าสู่สงคราม หรือเมื่อบังคับบัญชาทหารอยู่ในเขตที่ได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือในเขตที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก

มาตรา ๔๘ ในการเกณฑ์ตามมาตรา ๔๒ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้มีอำนาจตามมาตรา ๔๗ อาจขอให้เจ้าพนักงานปกครองท้องที่ในท้องที่ที่จะเกณฑ์ตรวจสอบว่ามีแรงงานและทรัพย์สินใดที่จะให้เกณฑ์ได้บ้าง

มาตรา ๔๙ ในกรณีจำเป็นถ้าเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเห็นว่าจะต้องจัดซื้อหรือเช่าทรัพย์สินที่อาจจะเรียกเกณฑ์ได้ตามมาตรา ๑๑ (๓) และ

(๔) แล้ว ให้มีอำนาจบังคับซื้อหรือเช่าทรัพย์สินนั้นได้ ตามราคาหรือค่าเช่าที่เจ้าพนักงานปกครองท้องที่แห่งท้องที่บังคับซื้อหรือเช่าทรัพย์สินนั้นเป็นผู้กำหนด โดยใช้ราคาหรือค่าเช่าปานกลางในท้องที่นั้นเป็นหลักในการพิจารณา

การฟ้องคดีเรียกให้ชำระราคาหรือค่าเช่าทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง เจ้าของหรือผู้ครอบครองต้องฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันครบกำหนดชำระราคาหรือวันส่งคืนทรัพย์สินที่เช่า แล้วแต่กรณี

เมื่อทางราชการทหารหมดความจำเป็นที่จะต้องใช้ทรัพย์สินที่จัดซื้อตามวรรคหนึ่งแล้ว เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้ซื้อไปนั้นมสททที่จะขอซื้อทรัพย์สินนั้นคืนได้ตามราคาปานกลางในท้องที่ที่ซื้อคนซึ่งทั้งสองฝ่ายจะตกลงกัน

มาตรา ๕๐ เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่รับขนส่งในเขตหรือใกล้เขตที่ทหารเข้าทำการรบหรือเขตที่กระทำสงคราม หรือในเขตที่ได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือในเขตที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกต้องปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารอันเกี่ยวกับการกักหรือเปลี่ยนแปลงการเดินทางตามความต้องการของทางราชการทหาร และจะต้องให้ความสะดวกสำหรับการเดินทางของทหารก่อนการอื่น

ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือไม่ให้ความสะดวกตามวรรคหนึ่ง เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจที่จะเข้าไปจัดการตามสมควร เพื่อให้เหมาะสมแก่กิจการของทางราชการทหาร โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะนั้นต้องออกค่าใช้จ่ายเอง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
กลาโหมมอบหมายเป็นหนังสือจะแต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตรเข้า
อำนวยความสะดวกทางก็ได้

เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าทดแทน
หรือค่าเสียหายที่เกิดจากการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารตามมาตรา

มาตรา ๕๑ เมื่อมีความจำเป็นในการป้องกันประเทศ รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงกลาโหมมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเข้ายึดสังหา
รมทรัพย์ไว้ชั่วคราวเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการทหาร และให้เจ้าหน้าที่
ฝ่ายทหารออกใบรับให้ไว้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองสังหาริมทรัพย์

เจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายที่เกิดจากการ
ยึดสังหาริมทรัพย์ตามวรรคหนึ่ง

ถ้าเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเห็นเป็นการสมควร อาจจ่ายค่าทดแทนการ
ใช้สังหาริมทรัพย์นั้นโดยให้เจ้าพนักงานปกครองท้องที่แห่งท้องที่ที่สังหา
รมทรัพย์นั้นตั้งอยู่เป็นผู้กำหนดค่าทดแทนตามราคาหรือค่าเช่าปานกลาง
ในท้องที่นั้น

มาตรา ๕๒ การเกณฑ์ในเวลาไม่ปกติ ผู้ใดทราบหมายเกณฑ์
แล้วไม่ปฏิบัติตามหมายเกณฑ์ หรือเจ้าพนักงานปกครองท้องที่คนใด
ไม่ออกหมายเกณฑ์ตามที่ได้รับใบเรียกเกณฑ์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมี
อำนาจใช้กำลังบังคับได้ตามความจำเป็น และมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปและค้นได้ทุกเวลาเพื่อให้สำเร็จตามที่
ได้เรียกเกณฑ์

(๒) เข้ายึดหรือครอบครองทรัพย์สินตามหมาย
เกณฑ์หรือใบเรียกเกณฑ์โดยออกใบรับให้ไว้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง
ผู้ถูกเกณฑ์แรงงานหรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ถูก
เกณฑ์ไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายที่เกิดจากการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่
ฝ่ายทหารตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๕๓ ผู้ถูกเกณฑ์แรงงานซึ่งต้องทำงานอันเป็นหน้าที่ต้อง
กระทำเป็นปกติและได้รับค่าจ้างจากนายจ้างสำหรับงานนั้นอยู่แล้ว ไม่มี
สิทธิได้รับค่าทดแทน

มาตรา ๕๔ การเกณฑ์ในเวลาไม่ปกติ ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร
เป็นผู้จ่ายค่าทดแทนการเกณฑ์แรงงาน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตรา
ที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

ค่าทดแทนการเกณฑ์แรงงานที่เหล้อยู่ให้จ่ายให้เสร็จสิ้นในวัน
เลิกเกณฑ์ เว้นแต่ในกรณีที่ไม่สามารถจ่ายได้ตามเวลาที่กำหนด ให้
มอบใบสำคัญแทนตัวเงินไปก่อนแล้วให้ดำเนินการจ่ายให้ในโอกาสแรก
ที่จะกระทำได้

มาตรา ๕๕ การเกณฑ์ในเวลาไม่ปกติ คำวินิจฉัยของคณะ
กรรมการในการจ่ายค่าทดแทนหรือค่าเสียหายสำหรับทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์
ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ไม่สามารถจ่ายค่าทดแทนหรือค่าเสียหายให้ได้ตามเวลา
ที่กำหนดไว้ ให้มอบใบสำคัญแทนตัวเงินไปก่อน แล้วดำเนินการจ่าย
ให้ในโอกาสแรกที่จะกระทำได้

มาตรา ๕๖ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕
มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๓
มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙
มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕
มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๑ ใน
หมวด ๒ ว่าด้วยการเกณฑ์ในเวลาปกติมาใช้บังคับในหมวด ๓ ว่าด้วยการ
เกณฑ์ในเวลาไม่ปกติโดยอนุโลม

หมวด ๔
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารในการปฏิบัติการตาม
มาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๘ ผู้ใดออกใบเรียกเกณฑ์ หรือเรียกเกณฑ์โดยทางวาจา
หรือโดยเครื่องมือสื่อสาร โดยไม่มีอำนาจให้ทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๙ ผู้ใดออกหมายเกณฑ์ หรือดำเนินการเกณฑ์โดยทาง
วาจา หรือโดยเครื่องมือสื่อสาร โดยไม่มีอำนาจให้ทำได้โดยชอบด้วย

กฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้ใดออกใบเรียกเกณฑ์ หรือเรียกเกณฑ์โดยทางวาจา หรือโดยเครื่องมือสื่อสารซึ่งส่งที่เกณฑ์ไม่ได้ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือส่งทางราชการทหารไม่มีความต้องการ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๑ เจ้าพนักงานปกครองท้องที่ผู้ใดออกหมายเกณฑ์ หรือดำเนินการเกณฑ์โดยทางวาจา หรือโดยเครื่องมือสื่อสารซึ่งส่งที่เกณฑ์ไม่ได้ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือส่งทางราชการทหารไม่มีความต้องการ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๒ เจ้าพนักงานปกครองท้องที่ผู้ใดได้รับใบเรียกเกณฑ์แล้ว ขัดขืนหรือละเลยไม่ออกหมายเกณฑ์อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ หรือกระทำการอย่างใดอันเป็นการขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๓ ผู้ถูกเกณฑ์แรงงานผู้ใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่ไปพบเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๔ ผู้ถูกเกณฑ์แรงงานผู้ใดละทิ้งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย หรือไปเสียจากหน้าที่นั้นโดยมิได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๕ เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินผู้ใดไม่นำทรัพย์สินที่ถูกเกณฑ์ไปส่งตามกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในหมายเกณฑ์ตาม มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่แจ้งให้เจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่นทราบ ตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๖ เจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่นผู้ใดไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้ชำนาญตามมาตรา ๑๗ ทราบตามมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๗ เจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่นผู้ใดไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารทราบ หรือไม่จัดหาทรัพย์สินส่งมอบแทนตามมาตรา ๒๕ ต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

มาตรา ๖๘ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้ใดข่มขืนใจเจ้าพนักงานปกครอง ท้องที่ให้ปฏิบัติการณ์มิชอบด้วยหน้าที่หรือให้ละเว้นการปฏิบัติการตาม หน้าที่โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่า จะใช้กำลังประทุษร้าย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๕ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นในการเกณฑ์ให้กระทำหรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบ ด้วยการใช้อำลั้่งประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้อำลั้่งประทุษร้าย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำหรือปรับ

มาตรา ๑๐ ผู้ใดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามการเกณฑ์โดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ขัดขืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามการเกณฑ์นั้น หรือขัดขวางเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารหรือเจ้าพนักงานปกครองท้องที่ซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่หรือให้ต้อยค่าซึ่งตนรู้ว่าเป็นเท็จในข้อสาระสำคัญเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามการเกณฑ์นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑ ถ้าการกระทำความผิดตามหมวดนี้ เป็นการกระทำในกรณีการเกณฑ์ในเวลาไม่ปกติ ผู้กระทำต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ เป็นทวีคูณ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ดินสุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๑๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๐

หมายเหตุ:- เหตุผลในการใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติ
เกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการทหารในเวลาปกติ หรือเวลาสงครามและในเวลา
ที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก พระพุทธศักราช ๒๔๖๔ ได้ประกาศใช้บังคับมา
นานแล้ว ข้อตำแหน่งเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้เปลี่ยนแปลง
หรือยกเลิกไปแล้ว ถ้อยคำต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ยังไม่รัดกุมและชัดเจนและเป็นการ
สมควรที่จะแก้ไขปรับปรุงวิธีการเกณฑ์ให้เหมาะสมกับกาลสมัยและสอดคล้องกับ
สถานการณ์ของประเทศยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้